

**ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG**

BELEID 2015

**ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG** BELEID 2015

MARC VANDEPUT

Economie

1 WE INVESTEREN IN RUIMTELIJKE ECONOMIE.....	11
1.1 Aanbod bedrijventerreinen.....	11
1.2 Kwaliteit bestaande bedrijventerreinen.....	11
1.3 Bedrijventerreinmanagement.....	12
2 WE INVESTEREN VERDER IN DE ECONOMISCHE SPEERPUNTEN.....	12
2.1 Logistiek.....	15
2.2 Healthcare & zorgconomie.....	15
2.3 Fruit.....	16
2.4 Creatieve economie.....	17
3 WE DYNAMISEREN DE DETAILHANDEL.....	17
4 WE FOCUSSEN OP DE ARBEIDSMARKT.....	18
Europese programma's	
1 WIJ BLIJVEN DE EUROPESE PROGRAMMA'S MAXIMAAL BENUTTEN VOOR ONZE PROVINCIE.....	21
1.1 Operationeel programma Vlaanderen EFRO 2014-2020.....	21
1.2 Samenwerkingsprogramma INTERREG V A grensregio Vlaanderen-Nederland.....	22
1.3 Samenwerkingsprogramma INTERREG V A Euregio Maas-Rijn.....	22
2 WE WILLEN MAXIMALE ONDERSTEUNING BIEDEN BIJ NIEUWE PROJECTEN.....	23
3 WE BENUTTEN DE KANSSEN VOOR GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING.....	23
3.1 Samenwerking in de Euregio Maas-Rijn.....	23
3.2 Interlimburgse samenwerking.....	26
3.3 GROS.....	26
4 WIJ WILLEN DE LIMBURGERS VERDER INFORMEREN OVER HET BELANG VAN DE EUROPESE UNIE.....	27

LUDWIG VANDENHOVE

Leefmilieu, natuur, waterlopen, visserij, Provinciaal Natuurcentrum en Provinciaal Domein Nieuwenhoven

1 WE RICHTEN HET BUITENGEBIED PROVINCIAAL NATUURCENTRUM IN.....	31
1.1 Craenevenne.....	31
1.2 Educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO).....	31
1.3 LIVEC.....	33
1.4 Regionale landschappen en bosgroepen.....	33
2 WE BLIJVEN ONS INZETTEN VOOR DIERENWELZIJN.....	33
2.1 Bijtincidenten voorkomen.....	33
2.2 Dierenasielen ondersteunen.....	33
2.3 Zwefkattenaanpak.....	34
3 WE VOLGEN DE ADVIEZEN VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MINA).....	34
3.1 Limburgs klimaatneutraal.....	34
3.2 Ondersteuning van de Limburgse gemeenten door middel van concrete projecten en nieuwe campagnes.....	35
3.3 De omgevingsvergunning.....	36
4 WE ONDERHOUDEN HET PROVINCIAAL DOMEIN NIEUWENHOVEN.....	36
5 WE BLIJVEN INZETTEN OP HET PROVINCIAAL WATERBELEID.....	36
5.1 Een nieuw "Waterlopenlandschap".....	39
5.2 Voortzetting van de werking.....	39

Veiligheid

1 WE ZETTEN IN OP DE PREVENTIE VAN CRIMINALITEIT EN OP VEILIGHEID.....	41
1.1 Minder diefstallen in woningen.....	41
1.2 Burenbemiddeling.....	41

PLOT

1 WE WERKEN VERDER AAN DE GROEI VAN PLOT.....	43
1.1 Inspelen op evoluties.....	43
1.2 Opleidingen in lijn met ontwikkelingen.....	43
1.3 Relaties met sleutelpartners consolideren.....	43
1.4 Bedrijfsprocessen onder de loep.....	45
1.5 Veiligheidscampus in Zwartberg.....	45

Personeel en organisatie

1 WE VOEREN EEN DOORDACHT PERSONEELSBELEID.....	46
1.1 Werkzekerheid tot minstens einde 2015.....	46
1.2 Krap geraamd personeelsbudget.....	46
1.3 Vacatures invullen via verschuivingen.....	46
1.4 Leefstijdsbewust personeelsbeleid versterken.....	46
1.5 Nieuwe wet op psychosociale risico's.....	47

Confessionele en niet-confessionele geloofsgemeenschappen

1 WE RESPONSABILISEREN ALLE GELOOFSGEMEENSCHAPPEN.....	48
1.1 Algemeen.....	48
1.2 Islamitische erediensten.....	48
1.3 Orthodoxe kerkfabrieken.....	48
1.4 Vrijzinnigen.....	48

IGOR PHILTJENS

Cultuur en Erfgoed

1 WIJ BLIJVEN VECHTEN VOOR CULTUUR IN LIMBURG.....	53
2 WIJ BLIJVEN ONZE CULTUURHUIZEN VERSTERKEN.....	53
3 WIJ KIEZEN GERICHT ONZE INVESTERINGEN.....	54
3.1 Leren uit het verleden.....	54
3.2 Participeren in het heden.....	57
3.3 Samen toekomst schrijven.....	58

Bokrijk

1 WIJ BLIJVEN MIKKEN OP CONSERVATIE, ONTSLUITING EN GEZINSVRIENDELIJKHEID.....	60
--	----

Toerisme

1 WIJ WILLEN DE DICHTBIJBESTEMMING BIJ UITSTEK WORDEN.....	63
1.1 Naar een 365-dagenseizoen.....	63
1.2 De Limburg vakantieguide.....	64
1.3 Communicatie: It's all about branding.....	64
1.4 Kwaliteit en kennis.....	64
1.5 Beleving troef.....	65
1.6 Uniek samenwerkingsmodel.....	65

Kenniscentrum

1 WIJ ENGAGEREN ONS ALS PARTNER VAN STEDEN EN GEMEENTEN.....	66
--	----

Facilitair beheer

1 WIJ BLIJVEN GAAN VOOR EEN EFFICIËNTE DIENSTVERLENING.....	67
---	----

FRANK SMEETS

Sport

1 WE ZETTEN ONS IN VOOR HET G-SPORTCENTRUM DOMMELHOF.....	71
2 WE BREIDEN HET MOUNTAINBIKROUTENETWERK VERDER UIT.....	73

Welzijn

1 WE WERKEN AAN DE KWALITEITSVERBETERING VAN DE SOCIALE KAART.....	74
2 WE BOUWEN "LIMBURG IN CIJFERS" VERDER UIT.....	74
3 DE PROVINCIE GELOOFT IN NETWERKEN.....	75
3.1 ROG.....	75
3.2 IROJ.....	75
3.3 LSO.....	75
4 WE WILLEN STIMULEREN MET ONS IMPULSBELEID.....	77
4.1 De provincie faciliteert een voldoende, kwaliteitsvol en toegankelijk welzijns- en zorgaanbod.....	77
4.2 Inclusief en participatief werken stimuleren.....	78
4.3 De provincie ontwikkelt innovatieve projecten.....	78
4.4 Lokale besturen ondersteunen in specifiek lokale of bovenlokale welzijns- en zorgdomeinen.....	79

Wonen en Huisvesting

1 WE ENGAGEREN ONS IN DE EVA TOEGANKELIJK VLAANDEREN.....	84
2 WE PAKKEN IFG AAN VIA LINK.....	84
3 WE STAAN IN VOOR AANGEPAST VERVOER.....	85

Inburgering en integratie

1 WE ENGAGEREN ONS IN DE EVA TOEGANKELIJK VLAANDEREN.....	86
2 WE PAKKEN IFG AAN VIA LINK.....	84
3 WE STAAN IN VOOR AANGEPAST VERVOER.....	85

Noord-Zuid

1 WE ENGAGEREN ONS IN DE EVA TOEGANKELIJK VLAANDEREN.....	86
---	----

VOLHARDEN

Deze beleidsverklaring komt er in moeilijke omstandigheden. De nieuwe Vlaamse regering wil een inkrimping van de overheid en in het bijzonder op het intermediaire niveau van de provincies. Vlaanderen schaft het Provinciefonds af – een besparing van 37,4 miljoen euro – en int voortaan de provinciale opcentiemen. De provincies krijgen vervolgens een dotatie om hun resterende bevoegdheden uit te oefenen. Dat zijn nog enkel grondgebonden bevoegdheden. Persoonsgebonden bevoegdheden zoals initiatieven in de welzijnssector, sport, cultuur en jeugd, worden overgenomen door de lokale besturen of Vlaanderen.

Wij betreuren deze Vlaamse beleidskeuze. Immers, bij uitstek in Limburg is het provinciebestuur – bij afwezigheid van een grootstad – de initiator en motor van talrijke initiatieven en projecten. Deze genereren meerwaarde en verhogen substantieel de kwaliteit van wonen, werken en leven in onze provincie. De sluiting van Ford maakt de timing voor “Minder Provincie” zo mogelijk nog ongelukkiger en pijnlijker. Minder Provincie betekent minder welzijn en welbevinden voor Limburg en de Limburgers.

Tegen de achtergrond van deze beleidsontwikkelingen wil het provinciebestuur vandaag als goede werkgever alleszins ijveren voor de werkzekerheid van haar personeel. Het is momenteel nog koffiedik kijken naar de precieze impact van de Vlaamse beleidskeuzes met betrekking tot de inhoudelijke en budgettaire ruimte voor de provinciebesturen. Vanaf 1 januari 2015 betekent dit alvast een vermindering met 6,6 miljoen euro. Wij gaan ervan uit dat bij overheveling van bevoegdheden – hetzij naar Vlaanderen, hetzij naar de lokale besturen – desbetreffende personeelsleden mee worden overgeheveld. Samen met de andere provinciebesturen willen wij hierover afspraken maken met de Vlaamse overheid.

Wij willen echter niet alleen als werkgever beleid voeren ten dienste van Limburg en de Limburgers – maar ook als politiek bestuur. De speerpunten uit onze legislatuurnota, zijn wat ons betreft onverminderd actueel. En in onze ambitie, overtuiging en gedrevenheid om die te realiseren, kiezen we de weg vooruit.

In ons pleidooi voor een **Sterk Limburg** braken we in de legislatuurnota een lans voor een cruciale rol van het provinciebestuur in diverse SALK-Actieplannen. Met als doel de versterking en vernieuwing van het economische weefsel gericht op de stimulering van innovatief en creatief ondernemerschap en op jobcreatie. Maar ook voor een betere arbeidsmarktwerking dankzij een betere afstemming van onderwijs en arbeidsmarkt. Zo willen we Limburg versterken tot een veerkrachtige economische regio. De investering van SALK-middelen in concrete projecten illustreert de dynamiek en daadkracht waarmee het provinciebestuur mee vorm geeft aan de structurele economische ontwikkeling en uitbouw van Limburg. De ruimtelijke processen zijn opgestart om voldoende ruimte te garanderen om te ondernemen en te werken. Onze provincie blijft tegelijkertijd een groene long waar wonen, recreatie, beleving, natuur en landbouw elk hun plek verdienen en krijgen. Die inspanningen en acties willen – moeten – wij onverminderd voortzetten.

Onder de vlag van **Sociaal Limburg** hebben we in onze legislatuurnota een beleid uitgezet zoals in 2013 nog omschreven in het “decreet houdende toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies” (sociale kaart, sociale planning, netwerken en impulsbeleid).

JEAN-PAUL PEUSKENS

Informatie en Communicatie

1 WE COMMUNICEREN GERICHT	91
1.1 De Limburgers informeren	91
1.2 Inzetten op interne communicatie	91
1.3 Versterken van het imago van Limburg	91

Mobiliteit

1 WE VOEREN EEN BOVENLOKAAL FIETSBELEID.....	92
2 WE STIMULEREN EEN DUURZAAM.....	94
WOON-WERKVERKEER.	
3 WE ZETTEN IN OP MOBILITEITSEUCATIE.....	94
EN -SENSIBILISERING.	
4 WE WERKEN EEN GEBIEDSGERICHTE	94
MOBILITEITSVISIE UIT.	
5 WE VOEREN EEN TRAGEWEGENBELEID	94

Jeugd

1 WE ZETTEN 100 % IN OP EEN	95
PROVINCIAAL JEUGDBELEID.	
1.1 Inzetten op talentontwikkeling	95
1.2 Maatschappelijk kwetsbare jongeren.....	95
1.3 Ondersteunen van lokale besturen op vlak van jeugdbeleid.....	97
1.4 Ondersteunen provinciaal jeugdwerk	97

Onderwijs

1 WE ONTWIKKELEN EEN ECONOMISCH	98
STERKE REGIO DOOR MIDDEL VAN	
STERK ONDERWIJS IN LIMBURG.	
1.1 De juiste studiekeuze	98
1.2 Afstemming onderwijs arbeidsmarkt	101
2 WE CREËREN KANSEN VOOR	101
DE MEEST KWETSBAAREN.	
3 WE VERHOGEN DE ONDERWIJSKANSEN	101
MET TAALKENNIS.	
4 WE BIEDEN KWALITATIEF EN COMPLEMENTAIR.....	102
ONDERWIJS AAN.	
4.1 Leerlingenaantal	102
4.2 Volwassenenonderwijs	102
5 WE ZORGEN VOOR STERKE BEGELEIDING	103
VIA HET CLB.	

INGE MOORS

Ruimtelijke Ordening

1 WE CREËREN RUIMTE VOOR REGIONALE	107
BEDRIJVENTERREINEN EN TOERISTISCH-	
RECREATIEVE KNOOPPUNTEN.	
1.1 Regionale bedrijventerreinen	107
1.2 Toeristisch-recreatieve knooppunten.....	107
1.3 Ontsluiting van hoogdynamische activiteiten.....	108
2 WE BREIDEN DE STUDIE RUBELIM UIT	108
3 WE VERHOGEN DE STEDELIJKE DRAAGKRACHT.....	108
EN VERSTERKEN DE WOONKERNEN.	
4 WE BRENGEN HET RUIMTELIJK BELEID.....	111
IN KAART.	
5 WE GAAN DUURZAAM OM MET	111
DE LIMBURGSE RUIMTE.	
5.1 Windplan Limburg	111
5.2 Energiekaart	111
5.3 Signaalgebied - stiemerlabo.....	111
6 WE FOCUSSSEN OP GRENSOVERSCHRIJDENDE	112
GEBIEDSGERICHTE STRATEGISCHE WERKING.	
7 OVERIG BELEID	112
8 WE SPELEN IN OP DE OMGEVINGSVERGUNNING	112

Landbouw

1 WE ONTWIKKELEN EN ONDERSTEUNEN EEN.....	113
ECONOMISCHE EN INNOVATIEVE LAND- EN TUINBOUW.	
1.1 Helpen professionaliseren	113
1.2 Innovatie belonen	113
2 WE INVESTEREN IN DUURZAME LANDBOUW	115
2.1 Aandacht voor omgeving en klimaat	115
2.2 Plattelandsontwikkeling	115
3 WE STIMULEREN MULTIFUNCTIONELE	116
LANDBOUW	
3.1 Hoeve- en streekproducten	116
3.2 Plattelandseducatie	116
3.3 Groene zorg	116
4 WE FUNGEREN ALS LANDBOUWLOKET	119

Hiermee maakten we wel degelijk het verschil. De nieuwe Vlaamse regering besliste echter om de persoonsgebonden materies weg te halen bij de provincies. Voortzetten kan dus niet meer. Het is onze betrachting om de opgedane kennis en realisaties niet verloren te laten gaan. Beleidslijnen die aansluiten bij grondgebonden bevoegdheden brengen we daar onder. Het komende beleidsjaar trachten we de andere sociale netwerken of realisaties over te dragen naar de Vlaamse overheid of de lokale besturen.

Vanuit het speerpunt **Duurzaam Limburg** willen we de drijvende kracht blijven om onze provincie te laten uitgroeien tot dé proeftuin bij uitstek inzake klimaatinnovatie. We stellen ook de volgende jaren onverminderd alles in het werk om tegen 2020 in Limburg een uitstootreductie van 30 % te realiseren en tegelijk de fundamenten te leggen voor een duurzame transitie naar volledige klimaatneutraliteit tegen 2050. Vanuit verschillende beleidsdomeinen doen we inspanningen op het vlak van klimaat, energie en milieu. Het transitietraject naar klimaatneutraliteit zal immers nieuwe vormen van samenleven en samenwerken initiëren. In die zin hervinden we sociale samenhang en bouwen we mee aan **Eén Limburg**. Binnen deze organisatiebrede doelstelling transformeert het provinciebestuur onverminderd verder in de richting van een vraaggestuurde dienstverlener voor onze lokale besturen. De eerste resultaten binnen pilootprojecten – zoals Europese projecten en zorgstrategische planning – illustreren treffend de gegenereerde meerwaarde.

Verder vindt u doorheen de beleidsverklaringen van de zes gedeputeerden veel voorbeelden van de volharding die het provinciebestuur ook volgend jaar aan de dag legt om zijn missie voor Limburg en de Limburgers onverminderd waar te maken. In 2015 kiest het provinciebestuur er daarbij voor om nog volwaardig in te zetten op persoonsgebonden bevoegdheden, ook al zijn die uitdovend. Soms is dat achter de schermen en nauwelijks zichtbaar, soms uitgesproken en uitvergroot in beeld. Een expo “Gladiatoren” in samenwerking met het Colosseum (Rome) in Tongeren, de verschillende acties rond de herdenking van 100 jaar WOI - “Limburg 1914-1918: Kleine verhalen in een Grote Oorlog”, en de ontwikkeling van een fietssnelweg vormen maar een greep uit de meer zichtbare en concreet tastbare en meetbare projecten die op til staan. Samen met de vele andere initiatieven uit de beleidsverklaringen van onze gedeputeerden tonen ze onze **volharding** aan om ook in 2015 te ijveren voor “Méeër Limburg”.

ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG

Igor Philtjens

*Alleen ga je snel, samen raak je verder. Daarom leggen we zoveel mogelijk bruggen met andere partners, over de grenzen en beleidsdomeinen heen. We versterken onze **cultuurhuizen**, maken **Bokrijk** nog meer gezinsvriendelijk en zorgen voor **meer toeristen** in onze regio. Met als resultaat: extra inkomsten en meer werk-gelegenheid.*

BELEIDSDOMEIN: **Cultuur en Erfgoed**1. **WIJ BLIJVEN VECHTEN
VOOR CULTUUR IN LIMBURG.**

Kan cultuur de wereld redden? Natuurlijk niet! Toch is cultuur even nodig als de lucht die we inademen. Sociaal, economisch, intellectueel, cultuur heeft een effect op alle domeinen. Ze brengt mensen samen en zorgt voor welzijn. Ze trekt toeristen aan en stimuleert zo de lokale economie. Ze gaat de braindrain van eigen talenten tegen en overtuigt young potentials en vernieuwers om zich in deze regio te vestigen.

Het Vlaamse regeerakkoord schaft de persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies af. Bevoegdheden zoals cultuur. Wanneer dat gebeurt, is niet zeker. Wat de impact zal zijn, evenmin. Het enige wat zeker is, is dat niets zeker is.

In die wereld van verandering zijn er gelukkig nog vaste waarden, dingen die blijven. Zoals de overtuiging dat cultuur zuurstof geeft aan de samenleving en de verbeelding voedt. Nu de maakindustrie uit onze provincie verdwijnt, hebben we beide volop nodig. Kent u een domein dat méér inzet op creativiteit, vernieuwing en out-of-the-box denken dan cultuur?

Terwijl Vlaanderen met haar subsidies vooral op de grote kunststeden mikt, wist Limburg de voorbije jaren een unieke positie uit te bouwen. Geen enkele andere provincie geeft per inwoner meer uit aan cultuur dan Limburg. Limburg als culturele voortrekker dus. Omdat het moet, omdat we het willen.

Vandaag meer dan ooit.

2. **WIJ BLIJVEN ONZE CULTUURHUIZEN
VERSTERKEN.****Sociaal Limburg**

Het grootste openluchtmuseum. Het hipste archeologische museum. Het bekendste openlucht-theaterfestival. Cultuurhuizen met uitstraling tot ver buiten de landsgrenzen... Limburg mag terecht trots zijn. Het Gallo-Romeins Museum, Cultuurplatform, Bokrijk, Z33, het Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed, de Provinciale Bibliotheek, Dommelhof ... het zijn stuk voor stuk instellingen en diensten die op hun gebied tot de top behoren.

Wat als deze cultuurhuizen morgen in Brussel moeten aankloppen? Klopt het cultuurhart voor Limburg daar even vurig? Verambtelijking van het cultuurdomein, ver-van-mijn-bed-behartiging van de belangen van onze Limburgse culturele instellingen en verschraling van het cultuuraanbod in onze provincie: daar zullen we ons met hand en tand tegen verzetten!

Door onze cultuurhuizen met gerichte publiekswerking verder te versterken, garanderen we dat iedereen kan blijven genieten van een kwalitatief hoogstaand aanbod. Onze cultuurtempels nemen al jaren het ambassadeurschap op van onze provincie zodat iedereen weet dat hier talent kan bloeien en groeien. Onze cultuurhuizen betekenen meer voor de slagkracht van Limburg dan vaak wordt vermoed.

3. WIJ KIEZEN GERICHT ONZE INVESTERINGEN. *Sociaal Limburg - Eén Limburg*

3.1 LEREN UIT HET VERLEDEN

Zonder inzicht in het verleden is er geen uitzicht op de toekomst. Erfgoed geeft ons niet alleen inzicht in de geschiedenis van Limburg maar leert ons ook wie we zijn. Vanwaar we komen. Wat ons uniek maakt. Hoe meer we daarover weten, hoe beter we kunnen werken aan een duurzame herontwikkeling van onze provincie.

Lokaal erfgoedbeleid heeft behoefte aan bovenlokale ondersteuning, motivering en begeleiding. Het provinciale erfgoedbeleid brengt lokale acties en actoren samen, inspireert en experimenteert. Hoe kunnen we onze Limburgse erfgoedsporen verder ontwikkelen, ontsluiten en integreren in het dagelijkse leven? Deze vraag staat centraal in onze toekomstvisie. Zo willen we verder inzetten op het uitbouwen van het depotbeleid en het educatief erfgoednetwerk "erfgenoten". We mikken op duurzame digitale bewaring van de kennis over erfgoed in Erfgoedplus.be en op de verdere begeleiding, adviesverlening en ondersteuning van alle lokale en regionale erfgoedactoren.

Vanuit onze integrale visie op erfgoed besteden we ook aandacht aan het **onroerend Limburgs erfgoed**. We maken werk van preventieve conservering en onderhoud van waardevol erfgoed door regelmatige controles van de monumentenwachters. Ook nieuwe initiatieven staan op de rails. Vanuit de provincie steunen we het onderhoud van niet-beschermde gebouwen en van klein historisch erfgoed. We onderzoeken verder de herbestemming van religieus erfgoed en starten met de ontwikkeling van een heus erfgoedlooppad op Be-Mine, de grootste industriële erfgoedplaats van het land.

Met “**Limburg 1914-1918: Kleine verhalen in een Grote Oorlog**” oogsten we faam. We houden dit maatschappelijk relevant voorbeeldproject levendig door nieuwe, miskende oorlogsverhalen een forum te bieden. Lokale WO I-projecten blijven we ondersteunen, net als de educatieve performance met Stijn Meuris en het educatief pakket voor het lager onderwijs. De multimediale tentoonstelling zal nog te zien zijn in Hasselt en Bokrijk. De blikvanger van deze expo is een reusachtige black box waarin een indrukwekkende Limburgse film wordt vertoond. Voor deze black box staan 44 Duitse Stahlhelmen opgesteld, één voor elke gemeente.

Tot 15 maart loopt in het **Gallo-Romeins Museum** de tentoonstelling “Vikingen!”, een grootse overzichtsexpo over de cultuurwereld van de Noormannen. Het Gallo-Romeins Museum houdt, zoals altijd, rekening met de wensen en verwachtingen van diverse doelgroepen. Zo zijn er boeiende workshops en audiogidsen, ook voor kinderen. In januari staat een heus Vikingfestival op stapel. Vanuit heel Europa komen ‘Viking re-enactment groepen’ naar Tongeren, waar ze met brandende toortsen het stadscentrum veroveren. Hoogtepunt is een spectaculaire bootverbranding aan de rand van de stad. Hiervoor wordt conceptmatig en financieel samengewerkt met radiatorproducent Jaga en andere private partners.

In het najaar plannen we een expo over de Romeinse gladiatorenshows. Topstukken uit gerenommeerde Italiaanse musea zijn dan in Tongeren te bewonderen. Ook deze expositie wordt gezinsvriendelijk via multimedia-applicaties over amfiteaters en gladiatorscholen, figuren in kunsthars en wapenrustingen.

3.2 PARTICIPEREN IN HET HEDEN

Onze Limburgse culturele instellingen vervullen een voorbeeldfunctie op het gebied van cultuurparticipatie en -educatie. Maar ook de vele lokale cultuurorganisaties, harmonies, fanfares, toneelverenigingen, bibliotheken, cultuurcentra, heemkringen, socioculturele verenigingen, ... dragen bij tot een rijkgeschakeerd, kwalitatief en toegankelijk cultuuraanbod in Limburg. Ook in deze cultuurpartners blijven we investeren, financieel via subsidies, en inhoudelijk, via vorming en begeleiding.

In **Cultuurplatform Limburg** bundelen overheid, organisatoren en cultuurmakers de krachten. Door zijn bovenlokale werking tussen gemeentebesturen en culturele partners, staat het platform garant voor een efficiënte samenwerking op het gebied van cultuurprogrammering en -communicatie. Het tilt het cultuuraanbod op een hoger niveau en versterkt de sector via workshops, netwerkering en begeleiding bij de opmaak van subsidiedossier. De zoste verjaardag van het designtraject Toegepast en van Zebracinema zal niet onopgemerkt voorbijgaan en krijgt aandacht via cultureel-gastronomische initiatieven.

Bibliotheken vormen de meest laagdrempelige opstap naar cultuurparticipatie en -beleving. Door als eerste provincie het Herenakkoord met Limburgse gemeentebesturen en de Vlaamse overheid te ondertekenen, bewees Limburg dat ze maximaal wil inzetten op de verbetering van het streekgericht bibliotheekbeleid. Tegen 2018 maken alle Limburgse bibliotheken deel uit van een vooruitstrevend provinciaal bibliotheeksysteem. De inzet? Een innovatief bibliotheekaanbod voor iedereen. Intussen roemt de Vlaamse overheid onze nieuwe beslissingsstructuur en klantgerichte aanpak, twee onmisbare factoren in de realisatie van het interbestuurlijke project Bibliotheekportalen.

Het **Dommelhof** blijft inzetten op Theater op de Markt, in Vlaanderen het grootste en één van de meest toegankelijke festivals in zijn genre. Het internationaal circusfestival zet in het najaar van 2015 verbluffende gezelschappen uit heel Europa op de planken in Neerpelt, naast nieuwe Limburgse producties en talenten.

Vanaf 1 februari 2015 loopt in **Z33** de langverwachte tentoonstelling “Panorama” rond het werk van Konstantin Grcic, één van de meest invloedrijke ontwerpers van onze tijd. Speciaal voor deze tentoonstelling ontwikkelde hij unieke installaties die zijn persoonlijke visie op de toekomst weerspiegelen. Ook jong talent van eigen bodem krijgt hier een forum. Met de bouw van een nieuwe vleugel krijgt Z33 eindelijk een echte voordeur: aan de straatkant én zonder drempel. Het wordt een écht huis voor actuele kunst waar je gastvrij ontvangen wordt, door de medewerkers én door het gebouw.

3.3 SAMEN TOEKOMST SCHRIJVEN

Cultuur kan veel voor Limburg doen. Hoe kan Limburg veel voor cultuur blijven doen? Eenvoudig: door te investeren in een toekomstgericht cultuur aanbod. Wil Limburg vooruitgaan, dan moeten we inzetten op een klimaat van creativiteit. Een klimaat dat uitnodigt om over muren heen te kijken, gekende patronen los te laten en de toekomst opnieuw uit te vinden. In zo'n omgeving ontstaat ruimte voor nieuwe kansen.

Via **Stroom**, een traject van subsidies en begeleiding, krijgen jonge Limburgse kunstenaars en creatievelingen de ruimte om zich te ontplooien, te experimenteren, nieuwe verbindingen te leggen. In deze broeikas van Limburgs talent krijgen artistieke projecten vorm, in klank, kleur, woord, beeld... Toegepast viert zijn zoste editie in stijl. Met een bijzondere project halen we de banden aan met alle laureaten uit voorgaande jaren, stimuleren we onderlinge creatieve kruisbestuivingen met als resultaat nieuwe design-realisaties en als orgelpunt een bijzondere groepstentoonstelling gelinkt aan de design-triënnale in Luik.

Het platform voor klassieke muziek **Forte** organiseert een talentenwedstrijd voor jonge solisten en ensembles, en het Dommelhof biedt niet alleen een podium maar coacht ook ontluikende theatermakers en choreografen, o.m. via een dertigtal residenties per jaar.

Limburg als kweekvijver dus. Een broeikas waar wilde ideeën haalbare projecten worden en vrije geesten mee de toekomst maken. Verbindingen tussen cultuur en economie, educatie, wetenschap, maatschappij en toerisme zijn de motor van het nieuwe Limburg.

Ook andere provinciale cultuurinstellingen blijven werken aan een zuurstofrijke toekomst. Zo ontplooit **Z33** internationale en nationale allianties met universiteiten, hogescholen en bedrijven. Door in een internationale context kunst aan wetenschap en onderzoek te koppelen, bouwen we bruggen naar meer kennis, naar meer cultuur, naar meer buitenland. Tentoonstellingsprojecten zoals Space Odyssey 2.0 bewezen dit al. Ook het **Gallo-Romeins Museum** timmert verder aan zijn Euregionale verankering via samenwerkingsprojecten met o.a. Maastricht en Aken.

De **Provinciale Bibliotheek** tot slot zet maximaal in op het onderwijspotentieel in Limburg. Iedere student aan UHasselt, KHLIM en PXL krijgt gratis een kaart voor de Provinciale Bibliotheek. Een doordacht collectiebeleid en een doorgedreven digitalisering maken van de Provinciale Bibliotheek een onmisbare kennisbron, stevig vertakt in het Limburgse landschap. Ook steeds meer ondernemingen en organisaties maken gebruik van de digitale databanken van onze bibliotheek.

BELEIDSDOMEIN: **Bokrijk**

1. WIJ BLIJVEN MIKKEN OP CONSERVATIE,
ONTSluitING EN GEZINSVRIENDELIJKHEID.

Sterk Limburg - Sociaal Limburg

Het unieke erfgoed van het Openluchtmuseum van Bokrijk blijven we conserveren en restaureren. Daarnaast willen we het erfgoed belevingsvol, weersafhankelijk en innovatief ontsluiten. Zo krijgt het project **“bokrijk brandmerkt (BKRK)”** in 2015 verder vorm om het vanaf 2016 volledig uit te rollen. Dit project vertaalt tien soorten vakmanschap naar een hedendaagse context. Met BKRK ontdek je als bezoeker hoe het verleden bijdraagt aan de innovaties van de toekomst.

Bokrijk heeft een sterke reputatie uitgebouwd als gezinsvriendelijke attractiepool, zowel via haar educatieve werking naar scholen als bestemming voor een leuke uitstap met de hele familie. De realisatie van een inspirerende, (educatieve) indoorruimte kan dit nog versterken. Bovendien bouwen we hiermee verder aan een “openluchtmuseum met slechtweergarantie”. Vanaf 2015 biedt het domein ook kinderkampen voor jongeren aan. “Kinderen eerst”: die belofte staat in onze visie en in onze werking nog steeds voorop.

BELEIDSDOMEIN: **Toerisme**

1. WIJ WILLEN DE DICHTBIJBESTEMMING BIJ UITSTEK WORDEN.

Sterk Limburg

De vrijetijdseconomie is met 1,1 miljard euro omzet en 36 000 jobs de voorbije jaren uitgegroeid tot één van de belangrijkste bronnen van niet-delokaliseerbare werkgelegenheid in Limburg. Jaarlijks is deze sector goed voor bijna 4 miljoen overnachtingen en een veelvoud aan dag-uitstappen. 96 % van de verblijfstoeristen komt van buiten Limburg, 40 % uit het buitenland. Limburg exporteert haar gastvrijheid! De opbrengsten daarvan zijn voor de Limburgers en de lokale toeristische ondernemers.

Erfgoed, cultuur en evenementen bepalen mee onze toeristische aantrekkingskracht. Zo logeerde bijvoorbeeld maar liefst 59 % van de deelnemers aan de fiets- en wandelzoektocht van het Davidsfonds in Limburg. Onze inspanningen zorgen ervoor dat we nieuwe doelgroepen bereiken. Toeristen die Limburg en haar troeven ontdekken en ambassadeurs worden. Het provinciebestuur speelde hierin de voorbije jaren een belangrijke rol en wil dit blijven doen.

Omdat toerisme belangrijk is voor Limburg. Omdat we iets unieks te bieden hebben. En omdat 1 % omzetstijging 100 directe en 50 indirecte jobs oplevert. Daarom blijft Limburg inzetten op de vrijetijdseconomie.

1.1 NAAR EEN 365-DAGENSEIZOEN

We willen het hele jaar door toeristen verwelkomen. Dat zorgt voor meer bedrijfszekerheid voor onze toeristische ondernemers. Door een goede spreiding doorheen het jaar zijn we ook beter in staat om onze troeven – rust, authenticiteit, natuurschoon en gastheerschap – te behouden. Meer toeristische instroom zonder aan kwaliteit in te boeten, dat is de grootste uitdaging.

We streven naar een 365-dagenseizoen door te investeren in weersonafhankelijke belevingen. Het hele jaar door voeren we een trefzeker communicatiebeleid rond onze toeristische, culturele en erfgoedtoppers, dagattracties én (indoor)aanbod via voordeelbonnen.

1.2 DE LIMBURG VAKANTIEGIDS

Op algemeen verzoek lanceren we in 2015 de “Limburg Vakantiegids” met alles wat Limburg te bieden heeft. Deze wervelende gids wijst elke toerist en levensgenieter de weg naar Limburg. En helpt om je reis van A tot Z uit te stippelen, met meer dan 150 pagina’s boordevol beelden, info en tips over unieke belevenissen, logies, gastronomie, ... Kortom, een wegwijzer die je tot dromen en actie aanzet en zeer breed in Vlaanderen verspreid wordt. Toerisme Limburg, steden, gemeenten en lokale ondernemers staken samen de koppen bijeen om deze handleiding te maken. Co-creatie op zijn best!

1.3 COMMUNICATIE: IT’S ALL ABOUT BRANDING

Communicatiecampagnes helpen om meer toeristen aan te trekken. In 2015 zetten we daarom de succesvolle “Dit noemen wij”-imagocampagne verder en lanceren we vijf gloednieuwe tv-spots, die we in vijf golven loslaten op het Vlaamse publiek. Met telkens een activerende boodschap die aanzet om een vakantie in Limburg te boeken. We communiceren het hele jaar door en spelen zo in op de groeiende groep lastminuteboekers. En we willen ook de Limburgers overtuigen om in eigen streek op vakantie te gaan. Iedereen ambassadeur!

Productcampagnes ondersteunen deze communicatiegolven, en steden, gemeenten en ondernemers kunnen eraan deelnemen. Zij brengen hun actiegerichte boodschap volgens thema, doelgroep, timing, budget en in een medium naar keuze. En dit in Vlaanderen, Wallonië, Nederland, Duitsland en de Euregio.

De website www.toerismelimburg.be trok het voorbije jaar meer dan 700 000 bezoekers en bouwen we verder uit. Met de logiesuitbaters bekijken we de mogelijkheden om een online beschikbaarheids- en boekingsmodule te integreren. En om er zo nog meer de portaalsite van toeristisch Limburg van te maken, die het de bezoekers steeds makkelijker maakt om een vakantie in Limburg te plannen.

1.4 KWALITEIT EN KENNIS

Speerpunt in ons streven naar kwaliteit is Fietsparadijs Limburg. Ons beroemde en baanbrekende knooppuntennetwerk viert in 2015 haar 20-jarige bestaan. De laatste 7 daarvan werden we verkozen tot “Fietsprovincie van het jaar”. We willen de beste blijven, we willen zelfs nog beter worden, en zetten daarom extra in op een optimale beleving voor toeristen. Om ervoor te zorgen dat de knooppuntennetwerken in optimale staat zijn, hebben we een Routebureau opgericht, dat instaat voor de ontwikkeling, het onderhoud en de vermarkting van het fietsroutenetwerk. Omdat alle gemeenten mede-eigenaar zijn van het Fietsparadijs, werken we nauw samen met lokale besturen.

De verdere professionalisering van de sector staat ook op het programma. In overleg met Syntra en de academische instellingen streven we naar een mooi aanbod toeristische opleidingen. Partners kunnen via het kenniscentrum van Toerisme Limburg studies bestellen over het gedrag van de dag- of verblijfstoerist, metingen opvragen of onderzoeken op maat lanceren. Met

de gemeenten realiseren we een project dat de kwaliteit van de dienstverlening van de lokale besturen naar de private toeristische sector verbetert.

1.5 BELEVING TROEF

Samen met onze partners ontwikkelen we nieuwe projecten – al dan niet binnen SALK – die toeristische beleving vooropstellen. Zo werken we in 2015 het project “fietsen over het water, in de lucht en onder de grond” verder uit. Gemeenten en steden kunnen ook rekenen op middelen van de provincie voor de creatie van extra beleving op het Fietsroutenetwerk.

Met innovatieve initiatieven willen we het toeristische aanbod nog versterken, verbinden en ontsluiten. Een voorbeeld is de interactieve en online ontsluiting van het mijnvergoed. Spraakmakende filmpjes met interessante verhalen over ons mijnverleden zullen te zien zijn op de website van Toerisme Limburg en via een location based app op de verschillende mijnsites. Een digitale fietsroute en twee digitale tuinwijkwandelingen verbinden het mijnvergoed in de Limburgse mijn gemeenten.

Ook de kleinsten vergeten we niet. Zo presenteert een webapp in kindertaal wat er in Limburg allemaal te beleven valt. Daarnaast investeert Toerisme Limburg in een kindvriendelijke wandeling in de Voerstreek en ondersteunen we wandelbelevingen op kindermaat in Bosland.

1.6 UNIEK SAMENWERKINGSMODEL

In 2014 namen alle 44 Limburgse gemeenten deel aan het basisdienstenpakket van Toerisme Limburg: van onderhoud van het fietsroutenetwerk op hun grondgebied tot participatie in basiscampagnes. Toerisme Limburg evolueert zo steeds meer naar een dienstencentrum voor alle toeristische actoren, waarbij we de samenwerking stimuleren met en tussen gemeenten en privéondernemers. Met als doelstelling: het rendement van ondernemers te optimaliseren.

Iedereen kan participeren in de werking van Toerisme Limburg en zo de impact van zijn toeristische boodschap verhogen. Ook het zakentoeurisme heeft hierin zijn plaats. Want meetings, incentives, congressen en events (MICE) zijn op toeristisch vlak cruciaal voor Limburg. De provincie wil daarom de publiek-private werking rond het meetingtoerisme verder uitbouwen. Samen met de privésector en publieke partners plannen we de oprichting van een MICE-cel die Limburg als MICE-locatie op de kaart zet.

Meer instroom van toeristen en een eigen stempel kunnen drukken op de campagnes van Toerisme Limburg: dat waren in 2014 de wensen van de toeristische actoren. Het nieuwe samenwerkingsmodel van Toerisme Limburg komt hieraan tegemoet. Naast een basisaanbod bieden we nu ook tegen betaling extra diensten aan die onze partners versterken. Dit innovatief samenwerkingsmodel is uniek in Vlaanderen en een opportuniteit om een duurzaam model voor het toerisme in Limburg te creëren.

BELEIDSDOMEIN: **Kenniscentrum**

1. WIJ ENGAGEREN ONS ALS PARTNER VAN STEDEN EN GEMEENTEN.

Eén Limburg

Een dynamisch netwerk van steden en gemeenten kenmerkt onze provincie. Om deze lokale overheden nog beter te ondersteunen, wil het provinciebestuur een vraaggestuurde dienstverlener zijn.

Daarom schakelen we over van een dossierbeheersysteem naar een zaakstelsel, waarmee we onze dienstverlening naar partners, lokale besturen en burgers nog kunnen verbeteren. Het nieuwe systeem systematiseert en documenteert al onze contacten met lokale besturen en de invoering van een “klantencontactcentrum” garandeert een vlotte, klantgerichte afhandeling van elke vraag.

Voor de GIS-ondersteuning van lokale besturen creëren we één frontoffice. Zo weten ze meteen waar ze terecht kunnen met al hun vragen over GIS. Door niet langer functioneel maar procesmatig te werken, bundelen we de verschillende GIS-ondersteuning in ons bestuur in één enkele informatiestroom.

Via de opdrachtcentrale PROCLIM vervullen we verder onze rol als partner in het aankoopbeleid. We ontwikkelen en implementeren gebruiksvriendelijke raamcontracten die leiden tot kostenverlaging en administratieve vereenvoudiging. Bovendien exporteren we zo onze expertise naar lokale openbare besturen.

BELEIDSDOMEIN: **Facilitair beheer**

1. WIJ BLIJVEN GAAN VOOR EEN EFFICIËNTE DIENSTVERLENING.

Wie op een hoog niveau wil functioneren, moet de juiste ondersteuning krijgen. De dienst Facilitair Beheer stelt dan ook de interne en externe klant centraal. Opdracht en doelstelling blijven onveranderd: operationele en financiële efficiëntie combineren met een kwaliteitsvolle dienstverlening.

ICT faciliteert een flexibele en digitale werkomgeving in functie van de veranderende organisatie. Daarbij maken we meer en meer gebruik van mobiele apparatuur en draadloze netwerken. Het is een boeiende uitdaging om de juiste balans te vinden tussen veiligheid en gebruiksvriendelijkheid.

Het provinciebestuur beheert 24 sites met in totaal 117 gebouwen. Het Bouwbureau zet volop in op het beheer van dit onroerend patrimonium. Nieuwbouwprojecten als uitbreidings- of verbouwprojecten worden door de architecten, ingenieurs technieken en (technisch) tekenaars opgesteld of begeleid om de provinciale infrastructuur af te stemmen op de noden van onze instellingen.

COLOFON

EEN UITGAVE VAN

De deputatie, Herman Reynders, gouverneur-voorzitter;
Marc Vandeput, Ludwig Vandenhove, Igor Philtjens, Frank Smeets,
Jean-Paul Peuskens, Inge Moors, gedeputeerden en Renata Camps,
provinciegriffier.

REDACTIE

Daphne Tubée, Ilse Dalemans, Inge Verheyen,
Ivo Bourguignon, Karoline Lenaers
Johan Veldeman en Inge Wolters - copywriters

COÖRDINATIE

Informatie en Communicatie, provincie Limburg

GRAFISCHE ONTWERP, TYPOGRAFIE & COVERBEELD

Hilde Winters - Grafische Producties, Informatie & Communicatie,
provincie Limburg

FOTOGRAFIE

Robin Reynders, Grafische Producties - provincie Limburg
Audiovisuele Studio - provincie Limburg
Dienst Water en Domeinen - provincie Limburg
Eddy Daniëls, Roland Hermans, Florian Ramakers, Daniel Rys,
Sarie Van den Bossche, Benny Vangansewinkel,
Philippe van Gelooven, Thomas Vanhaute, Els Verbakel,
Frank Van Uyttenhove, Twan Wiermans, Kristien Wintmolders

DRUK & AFWERKING

Printkamer - Directie Facilitair Beheer, provincie Limburg

OPLAGE

250 ex.

D/2014/5857/102

ÉÉN LIMBURG

Naast materiële bekommernissen bestaat ons leven ook uit een zoektocht naar zingeving en verlangen we naar geborgenheid. Op mensenmaat en met verbinding. Dat doen onze Limburgse steden en gemeenten elke dag. Daarom ziet de provincie zich ook als een ondersteuner van de Limburgse lokale besturen.

Met als doel: **één Limburg**.

STERK LIMBURG

Ondanks de vele beproevingen die onze provincie kent en gekend heeft, zijn we er altijd in geslaagd deze te overwinnen en er weer sterker uit te komen. Dat is onze kracht. Dat is onze sterkte. Limburg heeft een moderne industriële traditie die we nu volop moeten vernieuwen en herlanceren. Maar ook op andere terreinen zoals vrije tijd en land- en tuinbouw liggen er kansen. Want crisissen bieden kansen. Laten we ze grijpen om er op vooruit te gaan.

Met als doel: **een sterk Limburg**.

SOCIAAL LIMBURG

De economische crisis heeft ook zijn gevolgen op sociaal vlak. Deze uitdagingen doen ons een tandje bijsteken. Dit dwingt ons om onze keuzes scherper te stellen en doelstellingen te formuleren waarmee we het verschil kunnen maken.

Met als doel: **een sociaal Limburg**.

DUURZAAM LIMBURG

We lenen onze aarde van onze kinderen. Dus ook Limburg. De klimaatopwarming laat zich soms heel hard voelen in onze streek met stormschade, overstromingen, heidebranden... Zorg voor ons milieu belangt ons dan ook rechtstreeks aan. De provincie wil in deze problematiek het voortouw nemen.

Met als doel: **een duurzaam Limburg**.

provincie Limburg
Universiteitslaan 1
B-3500 HASSELT

limburg.be